

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۱۸۲

شماره چاپ:

۲۴۲

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۶/۵

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه توافقنامه جامع همکاری بین جمهوری اسلامی ایران

و جمهوری بولیوی»

دلایل ارائه لایحه

- فواید ناشی از تقویت روابط دوستانه بین دو کشور،
- تحکیم پیوندهای فرهنگی، علمی و اقتصادی میان دو ملت،
- تحقق اهداف و منافع مشترک دو جانبه.

اهم توافقات مندرج در لایحه

- تعهد دو کشور به چندجانبه‌گرایی در چارچوب رعایت کامل قوانین و اصول حقوق بین‌الملل و منشور سازمان ملل،
- تلاش مشترک دو کشور برای دفاع از منافع ملی خود در برابر اهداف برتری‌طلبی قدرت‌ها،
- تعیین چارچوب برنامه‌ها، طرح‌ها، پروژه‌ها و قراردادهای مشخص همکاری‌های دو کشور،
- تشکیل کمیته‌های فنی دو جانبه از سوی وزارتخانه‌های مربوطه دو کشور برای اجرای توافقنامه‌ها، تعریف پروژه‌ها و نیز برنامه‌های همکاری در ارتباط با فعالیت‌های خود،
- تشکیل کمیسیون مشترکی توسط وزارتخانه‌های امور خارجه دو کشور به منظور نظارت بر اجرای سند جامع، توافقنامه‌های بین دیگر وزارتخانه‌ها و سایر اسناد،
- ایجاد یک سازوکار مشاوره سیاسی به منظور تجزیه و تحلیل تمام جوانب روابط دو جانبه و تبادل نظر درباره مسائل بین‌المللی.

ارزیابی

جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیوی در چند سال اخیر رویکرد مثبتی را نسبت به توسعه روابط دو جانبه در پیش گرفته‌اند. به‌طور مشخص پس از روی کار آمدن اوو مورالس در بولیوی و تمایل وی برای اتخاذ سیاستی مستقل از ملاحظات آمریکا در عرصه سیاست داخلی و خارجی زمینه مناسبی برای ارتقای روابط کشورمان با این جمهوری فراهم شد. به‌طور کلی مجموعه‌ای از ملاحظات سیاسی و اقتصادی وجود دارند که بستر توجیهی لازم را برای توسعه روابط با بولیوی فراهم می‌سازند.

به لحاظ سیاسی توسعه روابط با بولیوی نقش مؤثری در تقویت نفوذ ایران در حوزه آمریکای لاتین، که حیاط خلوت آمریکا نامیده می‌شود، خواهد داشت.

شماره مسلسل:

۲۶۰۹۲۷۵

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۷/۲۳

در واقع با توجه به عزم جدی دولت برای اتخاذ یک سیاست خارجی فعال و به تعبیری تهاجمی در برابر قدرت‌های بزرگ و به‌خصوص آمریکا پیگیری این سیاست اهمیت خاصی می‌یابد. توسعه این روابط در کنار ارتقای سطح مناسبات سیاسی و اقتصادی با دیگر کشورهای ضد آمریکایی این منطقه نظیر کوبا و ونزوئلا پاسخ طبیعی به تحرکات آمریکا در مناطق پیرامونی جمهوری اسلامی ایران است.

به‌لحاظ اقتصادی پتانسیل موجود در بولیوی امکان سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف اقتصادی ایران را در این کشور فراهم می‌کند. بولیوی از منابع غنی طبیعی مانند نفت، قلع، طلا و نقره برخوردار است. این کشور دارای دومین میدان گاز طبیعی در آمریکای جنوبی است و ۷۰ درصد آهن و منیزیم دنیا را تأمین می‌کند. با توجه به ظرفیت‌های موجود در این کشور، قرار است براساس اسناد امضا شده دوجانبه تا سال ۲۰۱۲، ایران مبلغ یک میلیارد و یکصد میلیون دلار در زمینه‌هایی چون نفت، گاز، معدن، امور زیربنایی، آب، جنگل‌ها و علم و فناوری در بولیوی سرمایه‌گذاری کند. در این میان موافقت‌نامه اخیر میان دو کشور که در جریان سفر مورالس به ایران به امضا رسید، می‌تواند در تسهیل و توسعه حضور اقتصادی کشورمان در بولیوی نقش مؤثری داشته باشد. البته به‌نظر می‌رسد که لایحه ارائه شده از سوی دولت درخصوص این موافقت‌نامه می‌توانست از مقدمه توجیهی بهتر و قوی‌تری برخوردار باشد تا امکان تصمیم‌گیری نمایندگان محترم درخصوص این موافقت‌نامه تسهیل شود. با توجه به اهمیت سیاسی توسعه روابط دو کشور لازم بود که در مقدمه توجیهی ارائه شده از سوی دولت به این مسئله اشاره مستقیمی صورت می‌گرفت. ابعاد سیاسی روابط ایران و بولیوی در حالی در مقدمه مورد بی‌توجهی قرار گرفته که ماده (۱) موافقت‌نامه و بندهای مربوط به آن کاملاً به مسائل و ملاحظات سیاسی پرداخته است.

در مجموع با عنایت به‌نظر مقام معظم رهبری درخصوص ضرورت توسعه روابط با کشورهای مستقل در حوزه آمریکای لاتین تصویب لایحه اخیر از سوی مجلس شورای اسلامی پس از رفع ابهامات مطرح شده پیشنهاد می‌شود.

اظهار نظر کارشناسی

در برخی مواد موافقت‌نامه ابهاماتی وجود دارد که رفع آنها برای اعلام نظر نهایی نمایندگان محترم نسبت به لایحه دولت ضرورت دارد. پاسخ دولت به پرسش‌های ذیل می‌تواند در رفع این ابهامات مؤثر باشد:

۱. جزئیات دقیق بند «۲» ماده (۲) موافقت‌نامه درخصوص تطبیق پروژه‌های همکاری با طرح ملی توسعه بولیوی چیست و چه الزاماتی را ایجاد می‌کند؟

۲. منظور از مزایا و امتیازهای متداولی که قابل تعمیم به طرح‌ها و پروژه‌های متقابل است چیست و حدود آن کدام است؟

۳. مجاری دیپلماتیک مورد نظر در ماده (۳) کدام است؟

۴. چرا مدت زمان موافقت‌نامه نامحدود تعیین شده است؟

۵. در موافقت‌نامه قید شده است که پایان این سند تأثیری بر اتمام پروژه‌ها و برنامه‌های در دست اجرا نخواهد داشت (ماده

(۵)). ضمانت اجرای ادامه پروژه‌ها در شرایط انقضا و پایان موافقت‌نامه چیست؟

۶. در ماده (۵) امکان فسخ موافقت‌نامه به‌صورت یکجانبه صرفاً به شرط اطلاع قبلی به‌وجود آمده است. چرا موضوع ضرر و

زیان فسخ یکجانبه قرارداد و پرداخت خسارات احتمالی به طرف مقابل مورد توجه قرار نگرفته است؟

در مجموع با عنایت به‌نظر مقام معظم رهبری درخصوص ضرورت توسعه روابط با کشورهای مستقل در حوزه آمریکای

لاتین تصویب لایحه اخیر از سوی مجلس شورای اسلامی پس از رفع ابهامات مطرح شده پیشنهاد می‌شود.